Ondernemen is ... veranderen

Michel Boerrigter

Published online: 9 February 2021

© Bohn Stafleu van Loghum is een imprint van Springer Media B.V., onderdeel van Springer Nature 2021

Samenvatting Podotherapie is een zorgberoep dat om een ondernemende en innoverende houding vraagt. Dit artikel is het eerste in een serie waarin wordt ingegaan op alle veranderingen die op de podotherapeut afkomen, en dan vooral op de vraag hoe je al die veranderingen *als ondernemer* het hoofd biedt. In dit eerste artikel wordt dieper ingegaan op het kunnen omarmen van verandering, een element van een ondernemende en innoverende houding. Het moge duidelijk zijn dat deze attitude een essentieel en noodzakelijk onderdeel is van ondernemerschap voor de podotherapeut van de toekomst, want veranderen hoort er simpelweg bij. Deze kijk op veranderen, helpt. Het maakt je tot een betere ondernemer.

Trefwoorden ondernemerschap · verandering · veranderend zorgstelsel · podotherapeut

Inleiding

Hoe kijk je als podotherapeut aan tegen verandering? Denk bijvoorbeeld aan recente veranderingen, zoals het uitbreken van de COVID-19-pandemie, de implementatie van de ambulante opslagtarieven of de *Medical Devices Regulation* die op korte termijn op ons afkomt. Juich je dit soort veranderingen toe? Of houd je juist liever alles bij het oude? En hou verhouden deze persoonlijke vragen zich tot waar de omgeving, ons op marktwerking gebaseerde zorgstelsel, om vraagt?

In dit artikel wordt dieper ingegaan op de gedachte achter verandervraagstukken waar iedere podothera-

peut mee te maken krijgt, want voor de toekomst van ons beroep is het van groot belang dat we nú goed leren omgaan met veranderingen. Het is nodig dat we ons vanuit een ondernemende en innoverende houding voortdurend weten aan te passen aan de veranderende wereld om ons heen. Dit is het eerste artikel in een serie over verandering om podotherapeuten te helpen als ondernemer de juiste mindset aan te nemen.

De ondernemende houding van de podotherapeut

In de najaars-alsv van 2018 is het nieuwe Beroepscompetentieprofiel Podotherapeuten door de leden aangenomen. De basis voor dit Beroepscompetentieprofiel is het CanMEDS-model (*Canadian Medical Education Directives for Specialists*) waarin wordt uitgegaan van zeven competentiegebieden [1]. ‘Podotherapeutisch handelen’ staat in het midden en daaromheen staan de overige zes competentiegebieden (zie fig. 1). Een van deze competentiegebieden is ‘Ondernemen, innoveren en organiseren’. Dit gebied omvat competentie 2.1 over het organiseren van werkzaamheden

Competentie 2.2 ‘De podotherapeut heeft een ondernemende en innoverende attitude’

De podotherapeut:

- signaleert ondernemerskansen;
- onderneemt actie om deze kansen om te zetten in nieuwe diensten en/of producten;
- draagt bij aan vernieuwing van producten, diensten en (werk)processen;
- draagt bij aan implementatie van vernieuwde producten, diensten en (werk)processen.

De heer Boerrigter schrijft dit artikel vanuit zijn expertise als organisatieadviseur, op persoonlijke titel.

M. Boerrigter, MBA, MHC&SW (✉)
 Daldeejen, Dordrecht, Nederland
info@daldeejen.com

Figuur 1 De zeven competentiegebieden van het 'Podotherapeutisch handelen'

door de podotherapeut en uit competentie 2.2 over de ondernemende en innoverende attitude van de podotherapeut. Deze laatste staat beschreven in het kader 'Competentie 2.2 'De podotherapeut heeft een ondernemende en innoverende attitude'.

Wat opvalt, is dat de attitude in competentie 2.2 op alle podotherapeuten van toepassing is: of je nu een eigen praktijk hebt of in loondienst werkt. De vraag is natuurlijk hoe je aan zo'n attitude komt, want elke attitude is gebaseerd op een mindset: in dit specifieke geval hoe je als podotherapeut kijkt naar veranderingen in de wereld om je heen. Zie je in die veranderingen ondernemerskansen die jouw praktijk of het podotherapeutisch werkveld in het algemeen verder kunnen helpen? Onderneem je actie op kansen en bedreigingen die zich voordoen? Je mindset is ook gebaseerd op je eigen ervaring: Is het je weleens gelukt om een product of proces te verbeteren? Met andere woorden, je mindset heeft te maken met hoe je naar veranderingen kijkt en de ondernemende houding die hierbij hoort.

Het belang van verandering

Om het belang van voortdurend veranderen te begrijpen, is het interessant om een bekende quote van Charles Darwin erbij te pakken: *"It is not the strongest of the species that survives, nor the most intelligent that survives. It is the one that is most adaptable to change"*.

Wat Darwin beschrijft is dat niet de sterkste of meest intelligente soort overleeft, maar diegene die zich het beste weet aan te passen in een veranderende wereld. Op diezelfde manier zou je naar de podotherapeut en het zorgveld kunnen kijken. De (voet)zorg, en daarmee ook de podotherapie, heeft te maken met veranderingen op politiek, economisch, sociaal, technologisch en ecologisch vlak, maar ook met veranderingen die voortkomen uit nieuwe wetten en regelgeving [2]. Waar podotherapeuten eerst vanuit evenwicht werkten, heeft dit evenwicht plaatsgemaakt voor een omgeving die bestaat uit dynamiek en complexiteit.

Deze dynamiek en complexiteit komen bijvoorbeeld terug in de grote veranderingen die door de overheid zijn geïnitieerd binnen de Nederlandse ge-

zondheidszorg. Enkele jaren geleden is namelijk het Taskforce-rapport verschenen, genaamd 'De juiste zorg op de juiste plek' [3]. Dit rapport heeft een belangrijke positie gekregen in de verschillende hoofdlijnenakkoorden die zijn afgesloten. De bedoeling van het rapport is om een beweging op gang te brengen die tot doel heeft de zorg in Nederland fundamenteel te veranderen. Het gaat om: meer samenwerken, minder administratieve lasten, zorg dichtbij mensen thuis, meer en beter gebruik van moderne technologie en het betaalbaar houden van de zorg, ofwel zorg die anders, goedkoper en meer klantgericht is georganiseerd. Hierbij spelen verschillende belangen tegelijkertijd: ten eerste vragen cliënten om begrijpelijker procedures die zijn aangepast aan hun behoeften; ten tweede willen professionals zich primair richten op het geven van zorg aan de cliënt; en ten derde zetten de overheid en verzekeraars druk op het bieden van betaalbare zorg. Volgens het rapport rechtvaardigen deze drie doelen samen ingrijpende veranderingen.

“Samenwerken aan passende zorg: de toekomst is nú”

Inmiddels is duidelijk dat de ingezette beweging om de zorg in Nederland fundamenteel te veranderen zich zal doorzetten en ook zal versnellen. Vanuit het Zorginstituut Nederland (ZiN) en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA) is het rapport 'Samenwerken aan passende zorg: de toekomst is nú' verschenen [4]. In dit rapport wordt gesteld dat als we de kwaliteit en toegankelijkheid van ons solidaire zorgsysteem betaalbaar willen houden, nú het moment is aangebroken om verandering in gang te zetten. Het rapport gaat uit van passende zorg die van waarde moet zijn voor de gezondheid en het functioneren van het individu, tegen een redelijke prijs. Daarbij vragen het ZiN en de NZA van zorgverleners om te innoveren in lijn met de beschreven principes, zoals: bijdragen aan zorg-evaluaties, doelmatige keuzes maken, niet-passende zorg de-implementeren, samenwerken in netwerkzorg en digitale zorgoplossingen en preventiemogelijkheden inzetten bij iedere cliënt. Het rapport beschrijft dat ingewikkelde en pijnlijke, maar tevens noodzakelijke keuzes nodig zijn om de houdbaarheid van ons zorgstelsel te garanderen, zodat Nederlanders ook in de toekomst toegang houden tot goede en betaalbare zorg.

Tijdig adapteren

Het is voor podotherapeuten erg belangrijk om kennis te nemen van de inhoud van 'Samenwerken aan passende zorg: de toekomst is nú'. Dit rapport beschrijft namelijk geen veranderingen binnen ons zorgstelsel die ooit in een verre toekomst zullen plaatsvinden, in tegendeel, we zitten er middenin! Juist omdat we midden in een periode van verandering van ons zorgstelsel zitten, is het voor podotherapeuten van

groot belang dat je je tijdig aan deze veranderende wereld weet te adapteren. De belangrijke voorliggende vragen zijn: Hebben we met elkaar scherp waar de kansen en bedreigingen liggen voor ons beroep? Hoe gaan technologische ontwikkelingen ons beroep beïnvloeden? Hoe stellen we het toekomstige bestaansrecht van ons mooie beroep zeker? Een ding is hierbij zeker. We zullen goed moeten nadenken over de toekomst van ons beroep, want als we de zorg blijven leveren zoals we altijd deden, krijgen we misschien niet meer wat we altijd kregen. De wereld om ons heen kan zoveel veranderen dat een succesvolle podotherapiepraktijk ineens niet meer zo vanzelfsprekend is. Juist dat moeten we zien te voorkomen door zelf ook tijdig te veranderen en onze kansen te verzilveren.

De veranderrichting

Tot dusverre is de kernboodschap van het artikel dat het zorgstelsel aan het veranderen is en dat podotherapeuten hierdoor genoodzaakt worden om ondernemerschap te laten zien en zelf ook te veranderen. Daarbij is het natuurlijk erg belangrijk dat we met elkaar duidelijk hebben in welke richting we gaan veranderen, dus met welk doel voor ogen we gaan veranderen. Dit hogere doel en de visie die daarbij hoort, is vastgelegd in het recent aangenomen Meerjarenbeleidsplan 2021–2023 van podotherapeuten (zie het kader 'Meerjarenbeleidsplan 2021–2023').

In lijn met de overheidsrapporten [3, 4] gaat het om een voetzorg die zo is georganiseerd dat cliënten met voetgerelateerde (beweeg)problemen zo snel, betaalbaar en goed mogelijk geholpen worden. Onze grote kracht is dat we allemaal met elkaar verbonden zijn, en ook dat podotherapeuten sterk op elkaar betrokken zijn. Dit biedt mogelijkheden om één krachtig netwerk van podotherapeuten te vormen. Podotherapeuten hebben zichzelf bewezen in het omarmen van technologische ontwikkelingen en lopen daarin voorop binnen de voetzorg. Dat is een groot pluspunt en daar mag onze beroepsgroep trots op zijn! Als beroepsgroep staan we voor een nieuwe uitdaging, met alles wat daarbij komt kijken. Het is niet de tijd om te willen behouden wat we als podotherapeuten hebben, legitieme (persoonlijke) redenen daargelaten. Willen behouden wat je hebt, is op zich een prima uitgangspunt, zolang dit verlangen niet in de weg staat van innoveren en ondernemen. Want dit is de tijd om verandering te omarmen en op een vernieuwende manier naar onze diensten te kijken.

Conclusie

Als podotherapeut zal je je tijdig dienen aan te passen aan een veranderende omgeving. Dit is van groot belang, want doe je dit niet, dan zal uiteindelijk het toekomstige bestaansrecht van ons beroep verloren kunnen gaan. Dit klinkt hard, maar is tegelijkertijd

Meerjarenbeleidsplan 2021–2023

In het Meerjarenbeleidsplan 2021–2023 van de NVvP staat het volgende:

Hoger doel: Wij staan voor optimale bewegingsvrijheid en mobiliteit van alle Nederlanders waar het gaat om lopen en staan en bieden de beste voetzorg ter wereld. Podotherapeuten voeren de regie over deze zorg. Cliënten gaan voor voetzorg vanzelfsprekend eerst én bij voorkeur naar een podotherapeut.

Visie: De podotherapeut is als hoogste opgeleide professional onmisbaar in de voetzorg en treedt op als professioneel leider binnen het organiseren van de voetketenzorg.

De podotherapeut komt m.b.v. klinisch redeneren en diagnostiek tot een diagnose en behandelplan. Vandaar werkt de podotherapeut vanuit een *context-based practice* en (steeds meer) een academisch kenniskader intensief samen met andere (voet)zorgverleners en professionals.

Naast aandacht voor het medisch perspectief is de podotherapeut als geen ander in staat om bij te dragen aan de optimale bewegingsvrijheid en mobiliteit van de cliënt.

logisch. Het daadwerkelijke veranderen blijkt in de praktijk niet eenvoudig. Veranderen is makkelijker gezegd dan gedaan, vooral ook omdat tijdens perioden van verandering altijd problemen overwonnen moeten worden. Maar het kan, als het ons podotherapeuten lukt om de juiste mindset aan te nemen ten opzichte van veranderingen. Als we van onszelf op dit onderdeel nog betere ondernemers maken. Als het aanpassen aan een veranderende omgeving een onlosmakelijk onderdeel is van ons vak. Als we blijven innoveren en verbeteren. Dan liggen er grote kansen voor ons. Dan kunnen we veel waarde toevoegen aan de voetzorg in Nederland en daarin als podotherapeu-

ten onze positie flink verstevigen. Dan gaat het beroep podotherapeut een mooie toekomst tegemoet!

Take home messages

- Veranderen hoort bij ondernemen, hoe moeilijk dat soms ook is. Maar veranderen we niet, dan bestaat het risico om het toekomstige bestaansrecht te verliezen.
- Dit artikel pleit ervoor dat iedere podotherapeut verandering omarmt als een mindset die een essentieel en noodzakelijk onderdeel vormt van podotherapeutisch ondernemerschap.

Dit artikel is het eerste deel van een reeks artikelen. In de volgende artikelen worden meer theoretische en praktische handvaten gegeven die podotherapeuten kunnen helpen tijdens perioden van verandering.

Literatuur

1. Frank JR, Jabbour M, Fréchette D, Marks M, Valk N, Bourgeois G. Report of the CanMEDS phase IV working groups. Ottawa: The Royal College of Physicians and Surgeons of Canada; 2005.
2. Johnson G, Whittington R, Scholes K, Angwin D, Regnér P. Exploring strategy. 11e druk. Harlow: Pearson Education Limited; 2017.
3. Taskforce. De juiste zorg op de juiste plek: Wie durft? Den Haag: Ministerie van VWS. 2018. <https://www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl/over-ons/>. Geraadpleegd op: 15 dec 2020.
4. Zorginstituut Nederland, Nederlandse Zorgautoriteit. Samenwerken aan passende zorg: de toekomst is nú. Utrecht: ZiN/NZA. 2020. <https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/adviezen/2020/11/30/advies-samenwerken-aan-passende-zorg-de-toekomst-is-nu>. Geraadpleegd op: 15 dec 2020.

Michel Boerrigter, Master Health Care and Social Work, bestuurslid Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten, bestuurslid Nederlandse Diabetes Federatie, podotherapeut, diabetespodotherapeut